

Culturbloeiers van het vastgoed?

Als je een beetje zoekt, vind je ze haast in iedere stad: broedplaatsen. Van de grote Amsterdamse broedplaatsen die het landelijke nieuws halen, tot aan broedplaatsen in kleinere gemeenten. Ze mogen allen meevaren op het moois dat een broedplaats brengt. Maar deze culturbloeiers lijken zowel onder de vastgoedsector te vallen als onder de cultuursector. Als we ze op zo veel plekken zien ontstaan – en soms ook vergaan – kunnen we dan wellicht spreken van een sector op zich?

Maar wat verstaat men onder een sector? Op dit moment komen op de middelbare scholen de economische sectoren aan bod. De primaire, secundaire, tertiaire en zelfs de quataire sector worden keurig geduid en leerlingen bezien de wereldeconomie vanuit die segmentering. Maar de studieboeken schenken nauwelijks aandacht aan de creatieve en artistieke branche. Die is niet in te delen bij de primaire sector (landbouw & grondstoffen) en heeft slechts enkele raakvlakken met de secundaire (productie) en tertiaire (dienstverlening) sector. De definitie van de quataire sector laat wel ruimte voor broedplaatsactiviteiten. Zo vallen innovatie en research en development, maar ook al het intellectuele werk hieronder. Dit zou prima in het plaatje passen van de product- en ideecreërende broedplaatsensector. Maar de standaardwerken laten het helaas na om het creatieve en artistieke werk te noemen, laat staan in te delen.

Ondanks het gebrek aan aandacht in het onderwijs, is er toch volop aandacht voor de broedplaatsensector bij de beleidsmakers. Steeds meer gemeenten erkennen het belang van makersplekken en ontwikkelen een broedplaatsenbeleid gekoppeld aan de afdelingen vastgoed, cultuur, economie en zelfs welzijn. En dat is niet zomaar, want broedplaatsen brengen leven en beleving in een stad. Vanuit bestuurlijk blikveld worden op veel plaatsen mensen en middelen ingezet om de creatieve beroepsgroep te ondersteunen. Helaas staat brede erkenning door economen, statistici of de sociale wetenschappen nog in de kinderschoenen. Wellicht zou deze erkenning versterkt kunnen worden wanneer bestaande landelijke netwerkorganisaties, zoals Landen Overleg Ateliers en Creative Hubs NL, nog meer samen optrekken, zodat de broedplaatsen als één sector worden neergezet. Voor gemeenten is dit ook een mooie gelegenheid om aan tafel te gaan zitten met die sector, zodat de broedplaatsen betrokken kunnen worden bij diverse beleidsvraagstukken.

Als we de 'sector' eens goed in kaart brengen, dan gaat het aantal broedplaatsen in Nederland ruim over de vijfhonderd.¹ Een weinigzeggend getal, totdat je beseft dat dit meer is dan de 250 McDonald's-restaurants in Nederland.² In het merendeel van de gemeenten kun je dus een stop maken voor een broedplaatsenbezoek. Maar gezien de omvang, verdienen de broedplaatsen dan geen eigen sector? Want binnen de bestaande sectorindelingen vallen ze er duidelijk ertussenin. Laten we daarvoor eens kijken naar de kern van de broedplaatsen: niet de makers, maar de mogelijk-makers. De professionals die de broedplaatsen ontwikkelen en exploiteren. Ze schakelen voortdurend tussen de werelden van cultuur, vastgoed en beleid. Daarbij moeten ze zowel de taal van de kunstenaar als de taal van de vastgoed- en beleidsmakers spreken. Hun tussenpositie geeft ze enerzijds de kracht van wendbaarheid, maar vormt anderzijds weer het gevaar om bij beleidsplannen tussen wal en schip te vallen. Bundel daarom je krachten als sector, zodat je als culturbloeier van het vastgoed wél een volwaardige plaats aan tafel weet te bemachtigen. Hiervoor kan de bekendheid van de sector nog wel een duwtje in de rug gebruiken. Treed naar buiten en laat je zien, desnoods met een grote gele M op je dak.

1) De onderzoeksgroep Bloeiende Broedplaatsen werkt momenteel aan een sectorfoto van de Nederlandse creatieve huvestingssector (Fontys Hogescholen, 2021).

2) Aantal McDonald's restaurants in Nederland, uit: <https://werkenbijmcdonalds.nl/onze-restaurants/> (McDonald's Nederland, 2021)

Bernadette van Rooij, BSc is onderzoeksassistent in het project Bloeiende Broedplaatsen